

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Yhteentoimiva Eurooppa -säädös, EIF ja NIF

SUVI REMES, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
ARKKITEHTUURIKILTA
09.06.2025

Perustietoja

Yleistä

- Yhteentoimiva Eurooppa -säädös ([EU 2024/903](#)) tuli voimaan 11.4.2024 ja sitä sovelletaan porrastetusti 12.7. alkaen. **Kokonaisuudessaan sovelletaan 12.1.2025 alkaen.**

Asetuksen tavoitteet

- Tavoitteena on edistää Euroopan laajuisten digitaalisten julkisten palvelujen yhteentoimivuutta (*~rajat ylittävää yhteentoimivuutta*)
  - Luo sääntelypohjan jäsenvaltioiden ja EU:n elinten väliselle **yhteistyölle**
  - Luo sääntelypohjan yhteentoimivuutta edistäville **menettelyille**
  - *Asetus ei itsessään sääntelee esim. tiedonvaihtoa tai velvoita tarjoamaan rajat ylittäviä palveluita.*
- Asetus on osa EU:n [edellisen komission] digipakettia
  - Liityntä mm. Digital Decade -ohjelmaan, data-avaruuksiin, käyttäjäkeskeisiin Euroopan laajuisiin palveluihin...
  - Liityntä myös aiemmin annettuun sääntelyyn mm. SDG-asetus (Single Digital Gateway)...

Asetuksen sisältö pähkinäkuoressa

IV LUKU

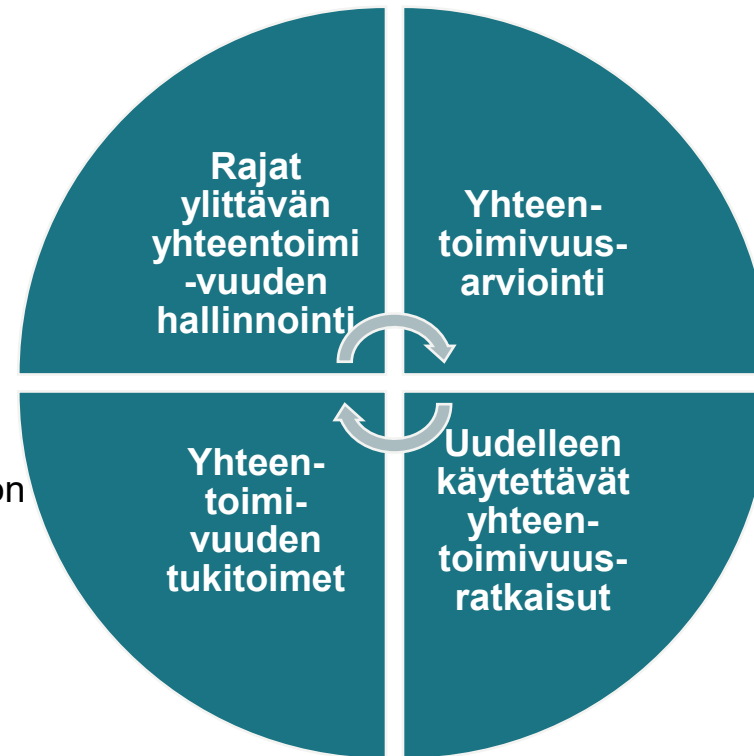
- **Yhteentoimiva Eurooppa - lautakunta**
- Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö
- **Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ja yhteyspiste**
- Yhteentoimivuuskoordinaattorit

V LUKU

- Yhteentoimiva Eurooppa -agenda
- Seuranta ja arviointi

III LUKU

- Unionipolitiikkojen täytäntöönpanon tukihankkeet
- Innovaatiotoimet
- Sääntelyn testiympäristöjen perustaminen
- **Koulutus**
- Vertaisarvioinnit

I LUKU

- **Yhteentoimivuusarviointi (3 artikla)**

I LUKU 4 artikla

Yhteentoimivuuksratkaisujen jakaminen

II LUKU

- Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (EIF)
- Erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet
- Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut
- Yhteentoimiva Eurooppa -portaali

Toimeenpanon tilanne

The background features several decorative teal-colored lines. One line curves from the top left towards the bottom right. Another line curves from the bottom left towards the top right. A third line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A fourth line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. These lines intersect and create a dynamic, abstract pattern.

VM toimii keskitettynä yhteyspisteenä 12.1.2025 alkaen

<https://vm.fi/yhteentoimiva-eurooppa>

- koordinoi jäsenvaltiossa kaikkia kysymyksiä asetukseen liittyen
- tukee jäsenvaltioiden julkisen sektorin elimiä yhteentoimivuusarviointien menettelytavoissa
- edistää yhteentoimivuusratkaisujen jakamista ja uudelleenkäyttöä Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin tai muun asiaankuuluvan portaalin kautta
- tuottaa maakohtaista tietoa Yhteentoimiva Eurooppa - portaaliin
- koordinoi ja kannustaa kansallisia, alueellisia ja paikallisia toimijoita osallistumaan aktiivisesti Yhteentoimiva Eurooppa - yhteisöön sekä unionipolitiikan täytäntöönpanon tukihankkeisiin ja innovointitoimiin.
- tukee kyseisen jäsenvaltion julkisen sektorin elimiä niiden tehdessä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden asiaankuuluvien julkisen sektorin elinten kanssa tämän asetuksen kattamissa kysymyksissä.

Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta (artikla 15)

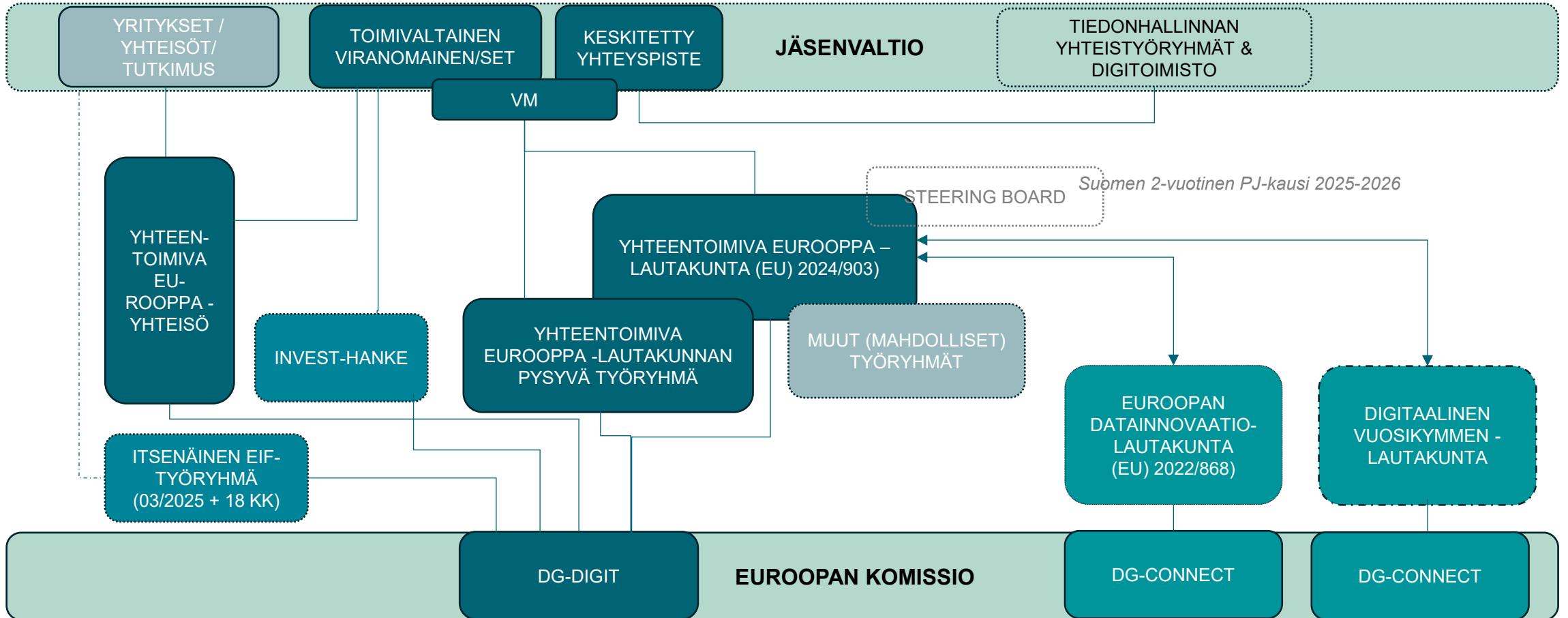
Perustiedot

- Tehtävänä on **edistää strategista yhteistyötä ja neuvoa asetuksen soveltamisessa.**
- Lautakunta koostuu jäsenvaltioiden edustajista (1 per jäsenvaltio, **Suomea edustaa VM/ICT-johtaja**) ja komissiosta (DG-DIGIT). Komissio toimii niin puheenjohtajana kuin sihteeristönä.
- Pysyvänä tarkkailijana edustajat alueiden komiteasta, EU:n kyberturvallisuusvirastosta (ENISA) ja Euroopan kyberturvallisuuden tutkimus- ja osaamiskeskuksesta (ECCC)
  - Komissio voi myöntää tarkkailijastatuksen myös unionin toimielinten asiantuntijoille, alueille, organisaatioille ja jäsenehdokasvaltioille.
- Päätöksenteossa on pyrittävä konsensukseen, mutta päätöksiä voidaan tehdä enemmistöpäätöksillä.
- [Lautakunnan sivusto](#)

Keskeiset työkalut

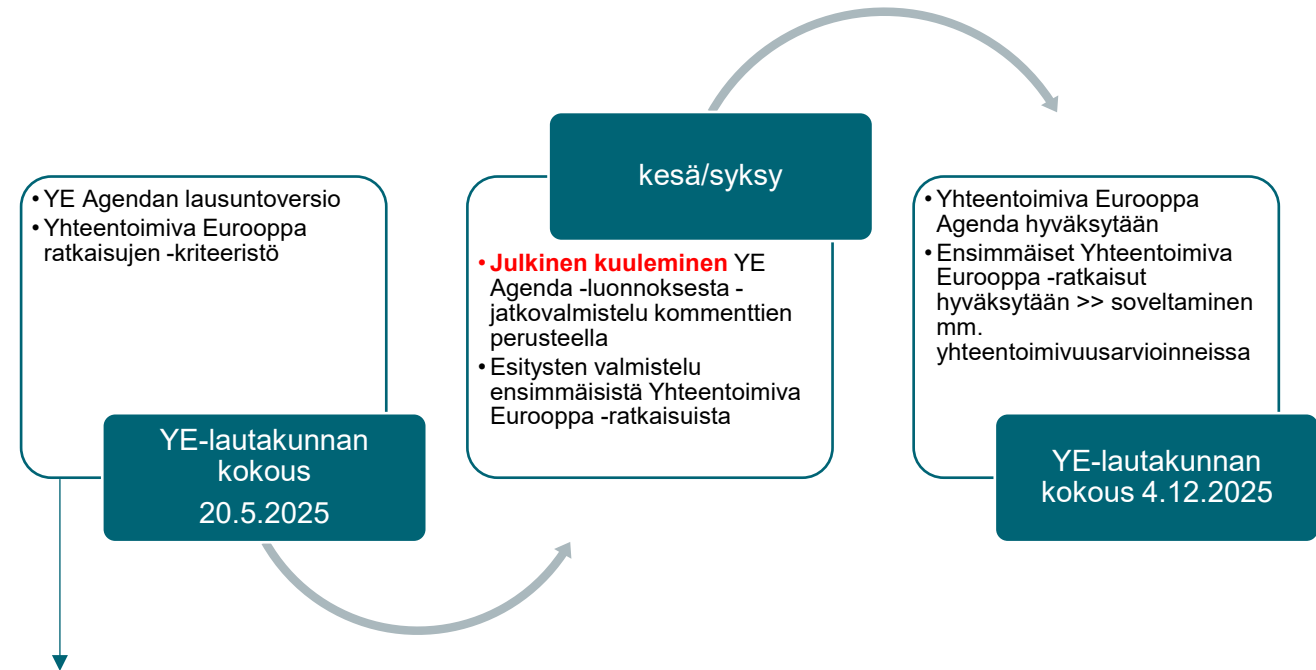
- vuosittain laadittava **strateginen agenda (Yhteentoimiva Eurooppa Agenda)** prioriteettien suunnittelemiseksi ja koordinoimiseksi Euroopan laajuisten digitaalisten julkisten palvelujen rajat ylittävän yhteentoimivuuden kehittämistä varten
  - agendassa on otettava huomioon unionin pitkän aikavälin digitalisaatiostrategiat, unionin nykyiset rahoitusohjelmat ja meneillään oleva unionin toimintapolitiikan täytäntöönpano
- Lautakunta suosittelee **Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuja**
  - digitaaliset julkiset palvelut >< data-avaruudet (tiedon toisiokäyttö)
- Lautakunta voi perustaa **työryhmiä** tarkastelemaan yksittäisiä tehtäviinsä (artikla 15) liittyviä seikkoja.

Yhteentoimiva Eurooppa -yhteistyörakenne

Yhteentoimiva Eurooppa Agendaa valmistellaan

- Yhteentoimiva Eurooppa Agenda (artikla 19) ~EU digitalisaation tiekartta ja julkisten investointien ohjausväline. Vuosittain laadittava **strateginen agenda** prioriteettien suunnittelemiseksi ja koordinoimiseksi Euroopan laajuisten digitaalisten julkisten palvelujen rajat ylittävän yhteentoimivuuden kehittämistä varten.
- Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut (artikla 7) – *oikeudellinen vaikutus*, sillä ratkaisut tulee huomioida uusia aloitteita koskevien ehdotusten yhteydessä ja dokumentoida arvioinnin tulos yhteentoimivuusarviointiin (mm. vaikutus komission uuden työohjelman aloitteisiin, uusiin data-avaruuksiin jne.). Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kehittämiseen, ylläpitoon ja edistämiseen liittyvät *kustannukset katetaan unionin yleisestä talousarviosta*.
- *Se, mitä rajat ylittävästä yhteentoimivuudesta sovitaan, vaikuttaa myös väistämättä kansallisesti toimintatapoihin, tiedonhallintaan ja digitalisaation kehitykseen.*

Jo maaliskuussa jäsenvaltioilta ensimmäiset prioriteettilistaukset valmistelumateriaaliksi

Yhteentoimivuusarviointit ovat nyt velvoittavia (art 3)

- Kun tehdään uusia tai merkittävästi muutetaan olemassa olevia *sitovia vaatimuksia*, jotka liittyvät Euroopan laajuisiin digitaalisiin julkisiin palveluihin, on suoritettava yhteentoimivuusarviointi. Tehtävä *ennakollisesti* ennen päätöstä vaatimuksista ~ *vaikutustenarviointia*.
  - Kun ehdotus uusista sitovista päätöksistä sisältyy EU:n sääntelyyn, yhteentoimivuusarvioinnin tekee Euroopan komissio. Vastaavasti, jos ehdotus uusista sitovista päätöksistä **sisältyy kansalliseen säädökseen**, yhteentoimivuusarvioinnin toteuttaa **hallituksen esityksestä vastaava ministeriö** osana lainvalmistelun vaikutustenarviointia.
  - Yhteentoimivuusarvioinnin tekee **viranomainen, jos se omalla päätöksellään asettaa vaatimuksia** yhteentoimivuudelle eli tiedonvaihdon toteutumiseksi. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi kahdenväliset sopimukset rajat ylittävien palveluiden tarjoamisesta tai hankinta-asiakirjoissa asetetut, sääntelyä täydentävät vaatimukset.
- Yhteentoimiva Eurooppa -asetuksen arviointivelvoite on rinnakkainen kansallisesti jo olemassa oleville tiedonhallinnan muutosten arviointivelvoitteille. **Se ei siten korvaa** esimerkiksi laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019, tiedonhallintalaki) tai muissa laissa säädettyjä arviointivelvoitteita.
- On mahdollista, että viranomainen käytännössä toteuttaa sekä Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen edellyttämän arvioinnin että tiedonhallintalain edellyttämän arvioinnin samanaikaisesti ja sisällyttää Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen perusteella toteutetun arvioinnin osaksi tiedonhallintalain perusteella tehdyn tiedonhallinnan muutosvaikutuksen arvioinnin asiakirjoja.
- [Yhteentoimivuusarviointia koskeva komission suositus](#) – myös [suomenkielinen](#) versio

Mitä yhteentoimivuusarvioinnilla tehdään?

- Arviointi on julkaistava virallisella verkkosivustolla.
  - Kansallisen lainvalmistelun yhteydessä tämä voi tarkoittaa HE-esitystä, esimerkiksi, hankeikkunassa.
  - Voi tarkoittaa myös viranomaisen omaa verkkosivua.
- Lisäksi raportti on jaettava sähköisesti 15 artiklan nojalla perustetun Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan kanssa.
  - Arviointien perusteella YE-lautakunta voi antaa suosituksia siitä, miten Euroopan laajuisten digitaalisten julkisten palvelujen rajat ylittävää yhteentoimivuutta voidaan parantaa.
  - Arviointeja hyödynnetään myös asetukseen liittyvän seuranta- ja arviointivelvoitteen (artikla 20) toteuttamisessa.
  - Lautakunta saa arviointiraportit komissiolta [Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin](#) kautta
- Valtiovarainministeriö ei lausu TiHL 9 § lausuntomenettelyssä Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen perusteella tehdyistä arvioinneista.

Velvoite jakaa yhteentoimivuusratkaisuja (art 4)

- Unionin yksikön tai julkisen sektorin toimielimen on **pyynnöstä** annettava toisilleen yhteentoimivuusratkaisu, mukaan lukien sen tekninen dokumentaatio ja versiohistoria (mikäli soveltuu), dokumentoitu lähdekoodi ja tietoa avoimista standardeista tai teknisistä määrityksistä, joita on käytetty.
  - Velvoitteen voi täyttää myös jakamalla ratkaisut Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin kautta (jolloin ei tarvitse myöskään eritellä mahdollisia takeita yhteistyön, tuen ja ylläpidon osalta yms).
- Jakamisvelvoite ei kata sellaisia prosesseja **a)** jotka jäävät julkisen tehtävän ulkopuolelle, tai **b)** joiden jakaminen ei ole mahdollista IP-oikeuksien takia tai **c)** Unionin elintärkeän infrastruktuurin, maanpuolustuksellisen edun, yleisen turvallisuuden tai kansallisen infrastruktuurin takia.
- Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta antaa ohjeistuksen yhteentoimivuusratkaisujen jakamisesta (ei kuitenkaan asetettu määräaikaa).

Jakavan yksikön tulee määritellä ehdot yhteentoimivuusratkaisun käytölle

- Jakavan yksikön tulee eritellä mahdolliset ehdot ratkaisun käytölle, mukaan lukien mahdolliset takuut liittyen yhteistyöhön, tukeen tai ylläpitoon, tai mahdollinen vastuunrajoitus, jos uudelleenkäyttäjä väärinkäyttää ratkaisua.
- Yksikön, joka uudelleenkäyttää ratkaisua, tulee pyynnöstä antaa arvio mahdollisuudestaan itse ylläpitää ratkaisun kyberturvallisuutta ja jatkokehittää sitä.
- Uudelleenkäyttäjällä on lähtökohtaisesti oikeus mukauttaa ratkaisu omaan tarpeeseensa (ellei IPR-esteitä). Jos ratkaisu on julkaistu Yhteentoimiva Eurooppaa -portaalissa, myös mukautettu ratkaisu on julkaistava siellä.
- Osapuolet voivat sopia ratkaisun tulevien kehittämiskustannusten jakamisesta.

Mikä on ”yhteentoimivuusratkaisu”?

- ’yhteentoimivuusratkaisulla’ tarkoitetaan uudelleenkäytettävää hyödykettä, joka koskee rajat ylittävän yhteentoimivuuden mahdollistamiseen liittyviä oikeudellisia, organisatorisia, semanttisia tai teknisiä vaatimuksia
- Esim. käsitteelliset viitekehykset, ohjeistukset, viitearkkitehtuurit, tekniset eritelmät, standardit, palvelut ja sovellukset sekä dokumentoidut tekniset komponentit, kuten lähdekoodi.

Sääntelyn testiympäristöt (artiklat 11-12)

- Sääntelyn testiympäristöillä syvennetään viranomaisten ymmärrystä innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen rajat ylittävän yhteentoimivuuden mahdollisuuksista tai esteistä, mukaan lukien oikeudelliset esteet, ja parannetaan siten ratkaisujen oikeusvarmuutta.
- Täytäntöönpanosäädös hyväksytty
- Jos sääntelyn testiympäristössä olisi tarkoitus käsitellä henkilötietoja, vaatisi testiympäristön perustaminen suurella *todennäköisyydellä täydentävää kansallista sääntelyä*. Siten sääntelyn testiympäristöjen hyödyntämiseen liittyvissä kysymyksissä on syytä olla yhteydessä kansalliseen keskitettyyn yhteyspisteeseen valtionvarainministeriössä (*yhteentoimiva.eurooppa@gov.fi*).

EIF & NIF

The image features a white background with several abstract, teal-colored lines. These lines are smooth and curved, creating a sense of movement and flow. One line starts from the left edge and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. The lines intersect and overlap, creating a dynamic and modern aesthetic.

Lisää keskeisiä yhteentoimivuuden mahdollistajia (art 6)

- Yhteentoimivuuspuitteita ovat
  1. (Yleiset) Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (**European Interoperability Framework, EIF**), sekä
  2. erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet (**specialised interoperability frameworks**)
- Erikoistuneiden yhteentoimivuuspuitteiden tulee perustua EIF:iin/olla EIF:n kanssa yhteensopivia.
- EIF julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä, erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.
- Yhteentoimivuuspuitteet ovat oikeudelliselta luonteeltaan **suosituksia** (ei-sitovia) – mutta jäsenvaltioiden kansallisten yhteentoimivuuspuitteiden tulee ottaa EIF huomioon.
- Tulee huomioida Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen mukaisia yhteentoimivuusarviointeja tehdessä

Mikä on EIF (European interoperability Framework)?

~ julkisten palveluiden yhteentoimivuuden ohjausmalli

- **EIF antaa suosituksia** sille, miten jäsenvaltiot parantavat toimintojensa yhteentoimivuutta, muodostavat ylikansallisia suhteita, tehostavat prosesseja, jotka tukevat digitaalisia palvelukokonaisuuksia ja varmistavat, ettei voimassa oleva tai uusi lainsäädäntö vaaranna yhteentoimivuutta (eli tiedonvaihtoa) koskevia pyrkimyksiä.

EIF/ohjausmalli koostuu kolmesta keskeisestä osasta:

- Yleisistä julkisia palveluita koskevista periaatteista
  - Toimeenpannaan Suomessa pääsääntöisestä yleislainsäädännöllä (erityisesti mm. hallintolaki, julkisuuslaki, tiedonhallintalaki, arkistolaki)
- Yhteentoimivuuden näkökulmista – keskeiset näkökulmat, jotka vaativat erityistä huomiota julkisten palveluiden kehittämisessä (ks. kalvo 17)
- Julkisten palveluiden kehittämisen ja tarjoamisen konseptimallista
  - Suomessa yhden osan konseptimalliin muodostaa [Julkisen hallinnon tiedonhallintakartta](#) (syksyllä 2025 sisältää laajemmat tiedot myös rajat ylittävästä tiedonluovutuksesta ja yhteyspisteistä) – apuväline tiedonluovutusten vaikutusten selvittämiseen

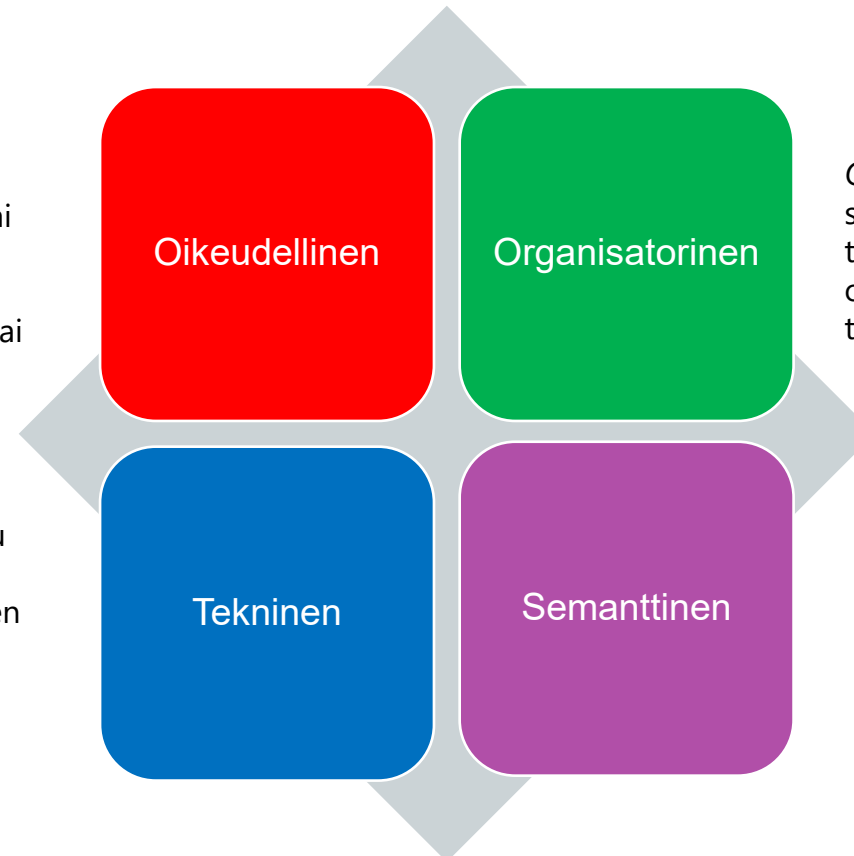
Yhteentoimivuuden ulottuvuudet (EIF:n mukaan)

Yhteentoimivuus? Tarkoitetaan käytännössä tiedonvaihdon mahdollistamista.

Asetuksessa käytetään käsitteitä ”interaction”, resitaaleissa ”data flows”.

Oikeudellisella yhteentoimivuudella pyritään varmistamaan, että suunniteltu tiedonvaihto tai muu tiedonhallinnan muutostoimi sopii olemassa olevaan sääntely-ympäristöön ja tunnistamaan mahdolliset ristiriitatilanteet ja/tai muuhun sääntelyyn aiheutuvat muutosvaikutukset ennakkollisesti.

Teknisen yhteentoimivuuden arviointi kohdistuu siihen, miten sääntely mahdollistaa tai turvaa tietojen siirtämisen eri järjestelmien tai teknisten infrastruktuurien välillä.

Organisatorisen yhteentoimivuuden arvioinnilla pyritään siihen, että vastuiden jakautuminen liittyen tietovarantoihin, tietoihin ja tietojärjestelmiin ovat selkeitä, ja että organisaation käytänteillä ei aseteta esteitä tietojärjestelmien toimivuudelle tai tietojen käytölle.

Semanttisen yhteentoimivuuden arviointi kohdistuu siihen, miten sääntely turvaa, että kaikki osapuolet ymmärtävät tiedon samalla tavalla, eli esimerkiksi määrittelemällä keskeisiä käsitteitä. Sääntelyssä voidaan tyypillisesti ottaa myös kantaa muun muassa luovutettaviin tietoihin.

EIF:n kehittäminen käynnistymässä

- Komissio on ehdottanut ja Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta hyväksynyt 5.12.2024 EIF:n nykyisen version uudelleenarvioinnin käynnistämisen.
  - Koottu itsenäinen EIF-työryhmä, joka juuri aloittamassa työtään
- Suomessa EIF:n soveltamista koordinoi ja valmistelee valtiovarainministeriö.

The background features several abstract, flowing teal lines that create a sense of movement and depth. These lines are thin and elegant, curving across the white space. One line starts from the left and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. The overall effect is clean and modern.

Seuraavat askeleet toimeenpanossa

Koonti: Seuraavat askeleet toimeenpanossa

EU-tasolla/KOM

- Yhteentoimivusarviointien tukitoimien edistäminen (mm. portaalin kehitys)
- Yhteentoimiva Eurooppa Agendan (EU:n digitalisaation tiekartta) valmistelu
- Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kriteeristön valmistelu ja ensimmäisten ratkaisujen hyväksyminen
- EIF-työryhmän työ
- Seurantamekanismin kehittäminen ja ensimmäinen raportointi toimeenpanosta vuoden lopussa
- INVEST-hankkeen työ (DEP-rahoitettu konsortio)
- GovTech-edistäminen
- Juoksevina asioina YE-lautakunnan steering board valmistelu, YE-lautakunnan ja työryhmän kokoukset

Kansallisesti

- Kansallisen koordinaation toimenpiteiden rakentaminen jatkuu – asetuksen tunnettuus
- Yhteentoimivusarviointien ohjeistus kansallisesti (mm. lainvalmistelu)
- EIF – yhteentoimivuuden ohjausmallin kansallisen version valmistelu
- Osallistuminen Yhteentoimiva Eurooppa Agendan valmisteluun (KOM-vetoinen task force)
- Juoksevina asioina YE-lautakunnan steering board -pj-valmistelu, YE-lautakunnan ja työryhmän kokoukset
- INVEST-hankkeen työ (DVV)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

YHTEENTOIMIVA.EUROOPPA@GOV.FI

SUVI.REMES@GOV.FI